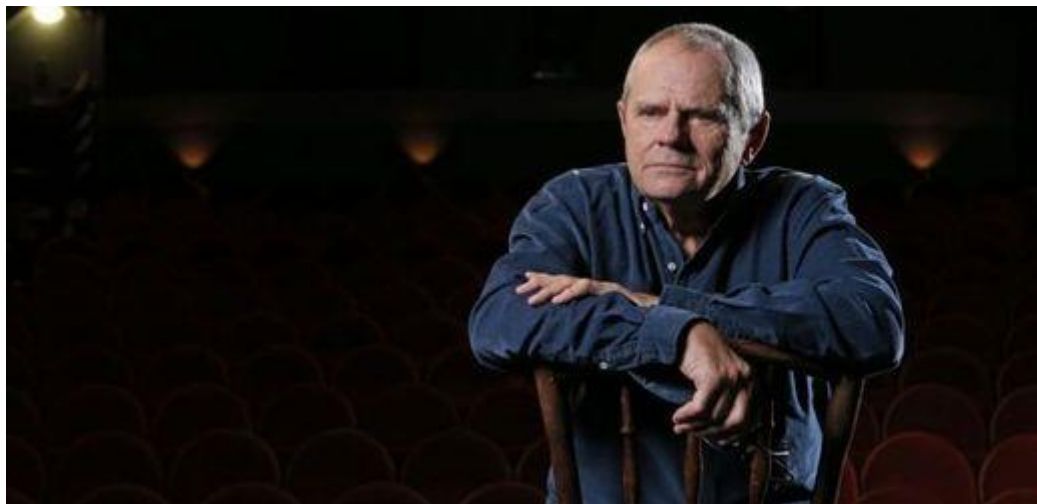

Rozhovor

Budeme znovu pálit knížky? Milan Kňažko odkládá servítky

12.04.2016 06:56 Rozhovor

V roce 1992 Milan Kňažko, tehdy místopředseda slovenské vlády, rozváděl Československo. Od konce politické dráhy využívá jako herec "střídavou péči" na jevištích obou zemí. V dubnu bude mít v Praze premiéru ve hře *Shylock*, jejímž ústředním motivem je "korektnost". A herec Kňažko už prý dávno odložil servítky.

V [Divadle Na Jezerce](#) zkoušíte hru o představiteli role židovského lichváře Shylocka ze Shakespearova *Kupce benátského*. Herec se ocitá v debatě s diváky poté, co byla hra stažena z repertoáru nejmenovaného divadelního festivalu kvůli nařčení z antisemitismu. Politická korektnost je ožehavé téma...

Motivem není jen politická korektnost, ale korektnost vůbec. Korektnost vztahů. Jak se totiž vyvíjíme směrem ke svobodě a rovnoprávnosti, zároveň jako bychom něco ztráceli. Dostáváme se do těžké situace, kdy nevíme, co si počít s postavou, která byla napsaná před čtyřmi sty lety. S naší historickou zkušeností a s naším stylem života se neumíme srovnat s tím, že nese prvky antisemitismu, rasismu. A pořád se zamotáváme do svých předsudků, představ, manipulací, konvencí a eufemismů a paradoxně čím víc se snažíme o svobodu, tím víc zjišťujeme, že je s tím velký problém.

Jaké paralely vás při prvním čtení textu napadaly?

Téma hry si snadno můžeme přenést do našeho problému se sociální skupinou, jíž jsou Romové. Cikáni. Dneska by se to nemělo říkat, i když oni si tak často říkají. A na jídelním lístku stále stojí "cikánské žebírko", nikoli romské... Oni o sobě mluví, že "sú cigánski diabli, co hrajú na husle", nikoli romští. Ale my už máme zábrany to říct. Shylock je lichvář a padouch a Žid. Kdyby nebyl Žid, může být padouch? To je v pořádku. Ale když je Žid a zároveň padouch, tak to je antisemitská hra? Co s tím? Shakespeare to tak napsal, netušil, že bude holocaust.

Jenže my už žijeme s tou zkušeností.

Ale co s těmi autory a jejich díly udělat? Vždyť i Mark Twain, jeden z nejliberálnějších spisovatelů své doby, může být považován za rasistu, protože použil v Huckleberrym Finovi slovo "negr". Vygumujeme to? Jak říká moje postava: "Buďme jako Stalin, vytrhejme stránky z knih..."

*** Jak se Milan Kňažko staví k autorům, o kterých ví, že byli v životě zloduchové?**

*** Daly se podle něj výsledky slovenských voleb, kde osm procent získali extremisté, očekávat? Jsou varovné?**

*** Které kroky ve svém životě zpětně nehodnotí jako dobré? Cítí podíl viny na současné politické situaci?**

ODPOVĚDI NA TYTO A DALŠÍ OTÁZKY NALEZNETE V NEJNOVĚJŠÍM ČÍSLE ČASOPISU TÝDEN, KTERÉ VYŠLO V PONDĚLÍ 11. DUBNA 2016.

Foto: ČTK , Jakub Stadler

Autor: [Lenka Nejezchlebová](#)